

**STANOWISKO POLSKIEGO STOWARZYSZENIA FOTOWOLTAIKI
ws. ostatnich zmian w projekcie zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu
przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (UD369).**

Na stronach Rządowego Centrum Legislacji („RCL”) opublikowano z początkiem lutego najnowszą wersję projektu zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (UD369) datowaną na 26 stycznia 2023 r. („Projekt”), która została wypracowana podczas obrad Komisji Prawniczej RCL.

Doceniając działania rządu mające na celu kompleksową reformę oraz uporządkowanie polskiego systemu planowania przestrzennego, dzięki czemu zapewnione mają być stabilne warunki rozwoju wielu dziedzin gospodarki, w tym sektora odnawialnych źródeł energii, Polskie Stowarzyszenie Fotowoltaiki pragnie zwrócić uwagę, że w ocenie branży PV **niektóre zaproponowane w Projekcie rozwiązania prawne zablokują dalszy rozwój odnawialnych źródeł energii w Polsce, wyhamują transformację energetyczną i w efekcie obniżą konkurencyjność gospodarczą kraju.**

- I. Po pierwsze, opublikowany Projekt przewiduje przywrócenie ograniczeń w lokalizowaniu instalacji fotowoltaicznych na gruntach rolnych najgorszych klas, w szczególności na klasie IV.**

Projektodawcy zaproponowali zmianę brzmienia nowego art. 14 ust. 6a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [por. art. 1 pkt 13) ppkt c) Projektu], zgodnie z którym:

„6a. Zmiana zagospodarowania terenu, dotycząca:

- 1) obiektów handlu wielkopowierzchniowego,*
- 2) niezamontowanych na budynku instalacji odnawialnych źródeł energii lokalizowanych:*
  - a) na użytkach rolnych klasy I-III i gruntach leśnych,*
  - b) na użytkach rolnych klasy IV, o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 150 kW lub wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej,*
  - c) na gruntach innych niż wskazane w lit. a i b, o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1000 kW*

– następuje na podstawie planu miejscowego.”

Wcześniejsze wersje Projektu dopuszczały dla IV klas gleby możliwość lokalizacji instalacji o mocy do 1 MW na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. **Planowane objęcie gruntów rolnych klasy IV, stanowiących ok. 40% gruntów ornych w Polsce, szczególnym ograniczeniem w lokalizowaniu inwestycji OZE – dotychczas powszechnie uznawanych, także w obowiązującym ustawodawstwie, za grunty praktycznie nieprzydatne do produkcji rolnej – poważnie ograniczy zasób obszarów do wykorzystania pod nowe instalacje.** Efektem będzie zahamowanie na wiele lat rozwoju sektora energetyki słonecznej w Polsce i dalszego wzrostu udziału zielonej energii Krajowym Systemie Elektroenergetycznym. Przyjęcie reformy planowania przestrzennego w aktualnie proponowanym kształcie może oznaczać wieloletnią lukę inwestycyjną dla fotowoltaiki.

Stoi to w oczywistej sprzeczności zarówno z zobowiązaniami klimatycznymi Polski nałożonymi przez UE, jak również z długoterminowymi dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym takimi jak np. PEP 2040. Pragniemy podkreślić, że **Projektodawcy nie uzasadnili, dlaczego grunty rolne klasy IV, dotychczas powszechnie uznawane – także w ustawodawstwie – za grunty praktycznie nieprzydatne do produkcji rolnej, mają podlegać szczególnym ograniczeniom w lokalizowaniu inwestycji OZE.** Obecnie jednolity status prawny tego typu gruntów przewidują przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, przepisy ustawy o podatku rolnym oraz ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Uważamy, że z punktu widzenia stabilności polskiego systemu prawnego przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, powinny być w przedmiotowej kwestii spójne z innymi aktami kształtującymi ramy prawne procesu inwestycyjnego.

Następnie, pragniemy podkreślić, że rozwój branży energetyki słonecznej w żaden sposób nie koliduje z produkcją rolną. Wręcz przeciwnie, zdaniem PSF energetyka słoneczna i rolnictwo mają ogromny potencjał do współpracy w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i energetycznego. Synergia rolnictwa i wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii zapewnia wzrost bezpieczeństwa energetycznego. Symbioza energetyki słonecznej i rolnictwa jest powszechnie akceptowana przez mieszkańców wsi oraz organizacje ekologiczne.

Biorąc powyższe pod uwagę ograniczanie możliwości instalowania fotowoltaiki na gruntach rolnych klas gleby nieprzydatnych do produkcji rolnej wydaje się być, zdaniem PSF, całkowicie nieuzasadnione.

II. Po drugie, Projekt przywraca krytykowaną wcześniej, nie tylko przez branżę OZE, propozycję ograniczonego do 5 lat okresu obowiązywania decyzji o warunkach zabudowy („decyzja WZ”).

Projektodawcy przedstawili propozycję nowego art. 64c ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którą „Decyzja o warunkach zabudowy wygasa po upływie 5 lat od dnia, w którym stała się prawomocna”. Przepis ten nie miałby zastosowania do decyzji o warunkach zabudowy, które stałyby się prawomocne przed dniem wejścia w życie Projektu w aktualnej wersji [por. art. 1 pkt 58) w zw. z art. 61 Projektu].

Pomijając nieprecyzyjne sformułowanie o „prawomocnej” decyzji, które powinno być zastąpione pojęciem decyzji „ostatecznej”, zgodnym z oficjalnym nazewnictwem funkcjonującym na gruncie postępowania administracyjnego oraz konsekwentnie używanym w innych przepisach Projektu, **proponowany okres może być niewystarczający dla przeprowadzenia wszystkich etapów procesu inwestycyjnego dla instalacji fotowoltaicznych.** Nawet w przypadku ich przeprowadzenia, wygaśnięcie decyzji WZ powoduje, że ewentualnie zmiany późniejszych dokumentów (np. pozwolenia na budowę) wymagać będą wydania nowej decyzji WZ. Przy skomplikowanych inwestycjach pociągnie to za sobą konieczność kilkukrotnego pozyskiwania decyzji WZ, co wydłuży proces inwestycjo-budowlany oraz zwiększy obciążenie organów administracji. Uważamy, że dobrym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie względem decyzji WZ możliwości przedłużenia jej ważności o kolejne 4 lata w przypadku potwierdzenia przez organ, że pozostaje ona nadal w zgodzie z planem ogólnym. Takie postanowienie odciąży organ z wydawania WZ, jeżeli nie nastąpiły żadne zmiany w okolicznym ładzie przestrzennym i pozwoli inwestorowi przedłużyć trwania decyzji WZ, bez zbędnych i długotrwałych procedur formalnych, ale jednocześnie pozwoli odmówić przedłużenia „obowiązywania” decyzji WZ, jeżeli w wyniku zmian w lokalnym ładzie przestrzennym (wyrażonym planem ogólnym) warunki przewidziane w decyzji WZ utraciły swoją aktualność. Szczegółowe propozycje zmian przepisów w tym zakresie przedstawialiśmy już w poprzednich stanowiskach przesłanych do Projektodawców podczas formalnych konsultacji publicznych Projektu.

III. Po trzecie, zgodnie z Projektem do końca 2025 wszystkie samorządy będą zobowiązane do uchwalenia planów ogólnych, co wydaje się obecnie terminem nieosiągalnym.

Plany ogólne to nowy instrument planistyczny zastępujący obecne studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i docelowo nadrzędny wobec miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy. Zgodnie z przepisami przejściowymi Projektu, do końca 2025 r. farmy fotowoltaiczne będą mogły powstawać na dotychczasowych warunkach. **Wątpliwe jest, by w ciągu najbliższych dwóch lat wszystkie samorządy były w stanie uchwalić plany ogólne,** zarówno ze względu na finansowe i organizacyjne możliwości samych gmin, jak i ograniczoną liczbę specjalistów mogących podjąć się takiego zadania. Procedur nie przyspieszy też zbliżający się czas wyborów. **Uważamy, że należy dać samorządom i interesariuszom społecznym oraz gospodarczym dłuższy okres przejściowy na wprowadzenie proponowanych zmian w życie, co najmniej do 2028 r.**

W wypadku wejścia w życie Projektu zgodnie z obecnie proponowanym harmonogramem możemy spodziewać się zamrożenia rozwoju energetyki słonecznej na kolejne 5 lat, co negatywnie odbije się na całym sektorze energetycznym. Bez nowych źródeł OZE nasza konkurencyjność będzie spadać i nie uda nam się uniezależnić od zagranicznych surowców.

Rozwój energetyki odnawialnej to obecnie jedyna perspektywiczna ścieżka budowy niezależności energetycznej. Inaczej będziemy skazani na import zagranicznych surowców. W dobie wysokich cen energii, boleśnie dotykających cały krajowy przemysł i zagrożeń związanych z niedoborami mocy, szczególnie w letnich szczytach zapotrzebowania – fotowoltaika, która buduje się szybko i produkuje tanio, przyczyniając się do obniżenia hurtowych cen energii latem, jest najlepszą ścieżką rozwoju dla polskiej energetyki.

Mamy ogromny potencjał rozwoju energetyki słonecznej i nie powinniśmy go marnować. Polacy już to wiedzą – wskazując fotowoltaikę, również tę wielkoskalową, jako najbardziej akceptowalny i bezpieczny sposób wytwarzania energii. **Rozwój energetyki słonecznej – zrównoważony, ale nieutrudniany przez regulacje prawne – jest w najlepszym interesie Polski.** Apelujemy do Rządu i Parlamentu o uwzględnienie naszego stanowiska na dalszych etapach procesu legislacyjnego.

